

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 lipca 2020 r.

Pozycja 214

POSTANOWIENIE z dnia 4 września 2019 r. Sygn. akt Ts 209/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w sprawie zgodności:

- 1) art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4, oraz art. 190 ust. 4 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 406 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim w postępowaniu przed sądem drugiej instancji w sytuacji, gdy o wznowieniu postępowania orzeka po raz pierwszy sąd drugiej instancji, nie stosuje się na jego podstawie odpowiednio art. 394 § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 32, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- 3) art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) „w zakresie, w jakim w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji w sytuacji, gdy o wznowieniu postępowania orzeka po raz pierwszy Sąd drugiej instancji:
 - a) nie stosuje się go do orzeczeń sądu drugiej instancji w związku z art. 406 k.p.c.
 - b) nie stosuje się go do orzeczeń sądu drugiej instancji w związku z postępowaniem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sytuacji, gdy o odmowie ustanowienia po raz pierwszy orzeka sąd drugiej instancji” z art. 32, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 października 2017 r. (data nadania) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

1. Postanowieniem z 27 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Pracy (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r.) odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt [...]. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.), upłynął termin na jej złożenie, albowiem po upływie 5 lat od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia postępowania, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana. Sąd podniósł, że termin powyższy ma charakter prekluzyjny, a jego bieg rozpoczyna się od daty uprawomocnienia orzeczenia, przeciwko któremu skierowana jest skarga.

Postanowienie to skarżący otrzymał 14 marca 2017 r.

2. Skarżący złożył wniosek (pismo z 17 marca 2017 r.) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej w związku z zapadłym w jego sprawie postanowieniem Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w T. I Wydział Cywilny postanowieniem z 12 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Rejonowego z 12 czerwca 2017 r.) oddalił wniosek skarżącego. Postanowienie to zostało doręczone skarżącemu 19 czerwca 2017 r.

Zażalenie (pismo z 9 lipca 2017 r.) na postanowienie Sądu Rejonowego z 12 czerwca 2017 r. zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w K. III Wydział Cywilny Odwoławczy z 7 września 2017 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego z 7 września 2017 r.). Powyższe postanowienie doręczono skarżącemu 9 października 2017 r.

3. Niezależnie od wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu złożenia skargi konstytucyjnej w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r., skarżący złożył również zażalenie na to postanowienie (data sporządzenia pisma – 17 marca 2017 r.). Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. Wydział IX Pracy z 30 maja 2017 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego z 30 maja 2017 r.) zażalenie zostało odrzucone.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia sąd podniósł, że zgodnie z art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji: odrzucające skargę kasacyjną oraz postanowienie sądu drugiej (albo pierwszej) instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Dodał, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem: postanowień, o których mowa w art. 398¹ § 1 k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Wskazał również, że w przedmiotowej sprawie wartość przedmiotu sporu jest niższa niż 10 000 zł, a zatem, zgodnie z art. 398¹ § 1 zdanie 1 k.p.c., w sprawie tej nie przysługiwała skarga kasacyjna.

Skarżący otrzymał powyższe postanowienie 8 czerwca 2017 r.

30 października 2017 r. złożono skargę konstytucyjną.

4. Zarządzeniem sędziego TK z 25 czerwca 2019 r. wezwano skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi, przez:

- 1) wskazanie orzeczenia ostatecznego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji;
- 2) udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia, o którym mowa w pkt 1 przez doręczenie oryginału koperty lub jej kopii poświadczoną przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem;
- 3) wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego wyrażone w:

- a) „art. 45 w związku z art. 190 ust. 4 Konstytucji” Rzeczypospolitej Polskiej, oraz „art. 190 ust. 4 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji” – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.),
- b) art. 32 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 Konstytucji, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 406 k.p.c.,
- c) art. 32 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji zostały naruszone przez, zakwestionowany zakresowo w skardze, art. 394 § 1 k.p.c.;
- 4) dokładne wyjaśnienie sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności i praw skarżącego, które zostały wskazane przez skarżącego;
- 5) udokumentowanie daty wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, w związku z orzeczeniem Sądu Okręgowego w K. z 27 lutego 2017 r.;
- 6) doręczenie:
 - a) 4 egzemplarzy pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym;
 - b) odpisów (albo kopii poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem): postanowienia Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r., postanowienia Sądu Okręgowego z 30 maja 2017 r., postanowienia Sądu Okręgowego z 7 września 2017 r.

5. Pismem z 10 lipca 2019 r. pełnomocnik skarżącego odniósł się do otrzymanego wezwania do uzupełnienia braków skargi w zakresie uzasadnienia postawionych zarzutów. Wskazał, że ostatecznym orzeczeniem w jego rozumieniu jest postanowienie Sądu Okręgowego w K. z 27 lutego 2017 r., oraz udokumentował datę doręczenia tego postanowienia.

Skarżący nie doręczył natomiast 4 egzemplarzy pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym ani odpisów (albo kopii poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem) postanowień wymienionych w pkt 4 ppkt 6b niniejszego postanowienia.

Nie udokumentował również daty wystąpienia do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, w związku z postanowieniem wskazanym jako ostateczne.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072 ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia tych warunków.

2. Trybunał stwierdza, że skarga nie spełnia warunku wskazanego w art. 44 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK. Do skargi nie dołączono bowiem pełnomocnictwa szczegól-

nego do jej sporządzenia i wniesienia, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Należy także podnieść, że skarżący nie podał i nie udokumentował daty wystąpienia do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego w K. Wydział IX Pracy z 27 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r.).

Nie przedstawił również odpisów (ani kopii poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem): postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 27 lutego 2017 r., postanowienia Sądu Okręgowego w K. Wydział IX Pracy (sygn. akt [...]) z 30 maja 2017 r., postanowienia Sądu Okręgowego w K. III Wydział Cywilny Odwoławczy (sygn. akt [...]) z 7 września 2017 r.

W świetle art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK, nieusunięcie w wyznaczonym terminie braków formalnych skargi konstytucyjnej skutkuje wydaniem postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK w związku z art. 53 ust. 1 pkt 5 oraz art. 53 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 u.o.t.p. TK.

3. Skarżący uczynił przedmiotem badania konstytucyjności następujące przepisy: art. 394 § 1, art. 406 i art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.).

3.1. W piśmie procesowym z 10 lipca 2019 r. skarżący wskazał, że ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest postanowienie Sądu Okręgowego z 27 lutego 2017 r.

Trybunał stwierdza, że wskazanym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie skarżącego o sygn. akt [...] – na podstawie art. 408 k.p.c., zgodnie z którym po upływie 5 lat od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana. Sąd podkreślił, że wymieniony termin ma charakter prekluzyjny, a jego bieg rozpoczyna się od daty uprawomocnienia orzeczenia, przeciwko któremu skierowana jest skarga.

Należy stwierdzić, że orzekając w przedmiocie przekroczenia terminu żądania wznowienia postępowania Sąd Okręgowy nie stosował norm wynikających z art. 394 § 1 czy art. 406 k.p.c.

3.2. Mając na uwadze, że zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK środek zaskarżenia, jakim jest skarga konstytucyjna, może dotyczyć tych przepisów, które były podstawą ostatecznego orzeczenia o prawach i wolnościach, których ochrony domaga się skarżący – należy odmówić nadania skardze dalszego biegu w zakresie zarzutów stawianych wobec art. 394 § 1 oraz art. 406 k.p.c.

4. W świetle powyższego, Trybunał odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK w związku z art. 53 ust. 1 pkt 5 oraz art. 53 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 u.o.t.p. TK, a także w zakresie, w jakim dotyczy niekonstytucyjności art. 394 § 1 oraz art. 406 k.p.c. na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK w związku z 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.